

päivitetty
24.3.2021

Ohjeita henkilökohtaisen avun käyttäjille koronaviruksesta

Korona-viruksen aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen Espoon vammaispalvelut on laatinut täydentäviä ohjeita henkilökohtaisen avun käyttäjille sekä palveluseteli- ja ostopalvelutuottajille. Ohjetta päivitetään tilanteen muuttuessa.

Tavoitteena on koronaviruksen leviämisen torjuminen

Koronaviruksen leviämisen torjumiseksi on suositeltavaa välttää tarpeettomia lähikontakteja. Tämä tulee huomioida myös henkilökohtaisen avun palvelun käytössä, erityisesti vapaa-ajalle tarkoitetun avun toteuttamisessa.

On kuitenkin tärkeää, ettet jätä itsellesi välttämätöntä palvelua käyttämättä, mikäli tarve avulle ja tuelle edelleen on. Sinun on turvallista käyttää henkilökohtaista apua, kun sekä sinä että avustajasi suojautuvat ohjeiden mukaisesti. Koronapandemia ei anna perustetta käyttää omaista henkilökohtaisena avustajana.

Espoon kaupunki suosittelee välttämään tarpeetonta oleskelua kauppakeskuksissa ja muissa julkisissa paikoissa. Henkilökohtaisen avustajan kanssa voi käydä esimerkiksi ulkoilemassa.

Lähtökohtaisesti sinun tulee olla läsnä avustajasi työskennellessä eikä avustajasi voi hoitaa kodin ulkopuolisia asioita ilman läsnäoloasi. Tiesithän, että usealla ruokakaupalla on käytössään kotiinkuljetuspalvelu. Näitä kannattaa nyt hyödyntää.

Koronavirukselta voi suojautua samalla tavoin kuin muiltakin hengitystieinfektioiden aiheuttajilta. Keskeistä on huolehtia käsien pesusta ja käsidesin käytöstä. Hyvällä käsihygienialla pystytään parhaiten ehkäisemään altistumista koronavirukselle. Pese käsiä vedellä ja saippualla ainakin 20 sekunnin ajan. Älä koskettele silmiä, nenää tai suuta, ellet ole juuri pessyt käsiäsi.

Vierailut asumispalveluyksiköissä

Mikäli asut asumisyksikössä, avustajasi on noudatettava yksikön vierailuohjeita ja huolehdittava asianmukaisesta suojautumisesta. Avustajan käynneistä on hyvä sopia asumisyksikön henkilökunnan kanssa.

Lisätietoja: [Espoon kaupungin Vierailusuositukset hoivakoteihin ja asumisyksiköihin](#)

Jos itse sairastut hengitystieinfektioon tai koronavirukseen tai joudut karanteeniin

Henkilökohtainen avustajasi ei voi tulla kotiisi töihin ilman suojarusteita, jos

- sairastut hengitystieinfektioon tai koronavirukseen tai
- samassa taloudessa asuva perheenjäsenesi sairastuu tai
- perheesi saa määräyksen pysytellä karanteenissa tai
- asumisyksikkösi saa määräyksen pysytellä karanteenissa.

Tällöin samassa kodissa asuva perheenjäsen voi tarvittaessa toimia avustajana väliaikaisesti, mikäli se hänelle sopii ja sovit tästä vammaispalvelujen kanssa. Palkan-

päivitetty
24.3.2021

maksua varten hänellä pitää olla määräaikainen työsopimus. Kodin tai asumisyksikön ulkopuoliset henkilöt eivät voi tässä tilanteessa toimia avustajana ilman suojevarusteita tartuntariskin takia. Tutustu erilliseen ohjeeseen suojausten toimittamisesta ja käyttämisestä.

Jos joudut sairaalaan, voit poikkeuksellisesti myönnettyjen avustustuntien puitteissa käyttää henkilökohtaisen avustajan palvelua koronavirusepidemiaan liittyvien erityisten syiden vuoksi myös sairaalassa. Tämä edellyttää, että

- tarvitset välttämättä apua päivittäisiin toimiin myös sairaalaolosuhteissa (syöminen, käännyminen, vessassa käyminen) ja
- kyseinen sairaala on hyväksynyt menettelyn.

Avustajan käyttämisestä sairaalassa on ilmoitettava vammaispalveluihin.

Jos avustajasi sairastuu hengitystieinfektioon tai koronavirukseen tai joutuu karanteeniin

Voit poikkeuksellisesti myöntää sairastuneelle avustajallesi enintään yhdeksän peräkkäistä kalenteripäivää sairauslomaa ilman terveydenhuollon lausuntoa. Pidemmästä poissaolosta avustajan tulee edelleen toimittaa terveydenhuollon lausunto työnantajalle (ei vammaispalveluihin). Suosittelemme, että hän asioi terveysasemalla videovastaanoton kautta (espoolaiset avustajat).

Jos avustaja sairastuu tai joutuu olemaan kotonaan karanteenissa altistumisepäilyn takia, voit palkata toisen henkilön avustajasi sijaiseksi hänen sairauslomansa / karanteeninsa ajaksi. Sairastunut avustaja on sairauspoissaololla, mutta karanteenissa oleva tulee lomauttaa. Lomautuksessa noudatetaan poikkeusolojen aikana annettuja ohjeita ja säännöksiä.

Jos sinulla on jo sijaistamisia varten palvelusetelipäätös, voit hankkia sijaisen palvelusetelituottajilta. Jos palvelusetelistä ei ole päätöstä, ole yhteydessä vammaispalveluihin. Tarvittaessa selvitetään mahdollisuus välttämättömän avun turvaamiseen esimerkiksi ostopalvelun tai kotihoidon avulla.

Jos avustaja ilmoittaa, että saattaa olla mahdollista, että hän on altistunut koronavirukselle, mutta hänellä ei ole mitään oireita eli hän ei ole sairas, on hän käytettävissä työhön. Mikäli työnantaja tällöin peruu avustusvuoron, on hän velvollinen maksamaan avustajalle maksaa työvuoron ajalta palkkaa. Tällaisessa tilanteessa työnantaja vastaa itse mahdollisen sijaisen kustannuksista, koska perustetta sijaisen käytölle ei ole. Työsopimuslain mukaan työntekijälle tulee maksaa täysi palkka, jos työntekijä on ollut sopimuksen mukaisesti työnantajan käytettävissä voimatta kuitenkaan tehdä työtä työnantajasta johtuvasta syystä. Ellei avustaja ole sairas eikä karanteenissa ja hänellä olisi mahdollisuus saapua työvuorolleen, on hän käytettävissä työhön.

Mistä saan suojevarusteita?

Avustajan suojevarusteiden hankkimisesta vastaa avustajan työnantaja. Tutustu erilliseen vammaispalvelujen ohjeeseen suojausten toimittamisesta ja käyttämisestä.

Kaupungin tarjoamat maksuttomat kasvomasakit on tarkoitettu vähävaraisille ja haavoittuvassa asemassa oleville espoolaisille, jotka eivät pysty omin varoin hankkimaan

päivitetty
24.3.2021

maskeja. Muiden espoolaisten tulee hankkia maskinsa itse. Mikäli sinun ei ole mahdollista saada maskeja muuta kautta, voidaan sinulle postittaa 25 kpl kertakäyttöisiä maskeja tai yksi visiiri.

Voinko lomauttaa avustajani?

[Henkilökohtaisen avun opas työnantajalle](#) sisältää tarkemmat ohjeet lomautuksesta. Ole kuitenkin yhteydessä vammaispalveluihin, sillä lomautuksessa noudatetaan poikkeusolojen aikana annettuja ohjeita ja säännöksiä.

Koronavirusepidemiatilanne voi aiheuttaa tilanteita, joissa lomautusta ei voi ennakoida ja työvuoro joudutaan peruuttamaan ilman ennakkoon tehtyä lomautusilmoitusta (esim. työnantajan äkillinen sairaalahoito).

Miten toimitaan, jos avustajalla on jouduttu teettämään ylityitä?

Jos koronaepidemian aiheuttamassa poikkeustilanteessa on avustajalla jouduttu teettämään ylityitä, tunteja on ensisijaisesti pyrittävä tasaamaan avustajan työvuorojakson ajalle.

Jos muita työntekijöitä ei ole löytynyt, ylityön teettäminen on ollut välttämätöntä ja ylityökorvauksen maksamisen muut ehdot täytyvät, työnantaja voi hakea ylityökorvauksia maksettavaksi.

Hakemus tehdään vammaispalveluihin. Hakemuksen liitteenä on esitettävä työaika-
kirjanpidon tiedot, joista ilmenevät ylityökorvauksen maksamisen perusteet sekä selvitys ylityiden teettämisen syystä. Hakemuksen käsittelee sosiaalityöntekijä, joka arvioi korvataanko ylityöt työnantajalle.

Saako avustaja palkkaa oman tai lapsen sairastumisen ja sairastumisepäilyn tai karanteenin aikana?

Jos työntekijä on määrätty olemaan poissa työpaikalta oman sairastumisen tai sairastumisepäilyn vuoksi, työnantaja maksaa palkan samoin perustein kuin sairasloman ajalta.

Vain Heta-Liittoon kuuluvan työnantajan avustajalla on oikeus jäädä hoitamaan alle 10-vuotiasta tai vammaista lasta tämän äkillisen sairastumisen vuoksi. Palkallinen poissaolo voi olla korkeintaan kolme työpäivää. Heta-Liittoon kuulumattomien työnantajien avustajilla ei ole oikeutta hoitaa palkallisesti sairasta lasta kotona.

Kela voi maksaa tartuntatautipäivärahaa, kun työntekijä on määrätty karanteeniin (tartuntatautilaki 60 §) koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Alle 16-vuotiaan huoltajalla on oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos lapsi on määrätty karanteeniin eikä huoltaja voi siksi tehdä työtä. Lisätietoja tartuntatautipäivärahasta löytyy Kelan verkkosivuilta (kela.fi).

päivitetty
24.3.2021

Henkilökohtainen apu palvelusetelillä

Jos saat henkilökohtaista apua palvelusetelillä ja avustajasi sairastuu tai joutuu olemaan kotonaan karanteenissa altistumisepäilyn takia, palvelua tuottavan yrityksen tulee pyrkiä etsimään sinulle toinen avustaja.

Palvelusetelituottaja vastaa henkilökohtaisten avustajien työturvallisuudesta ja koronavirusepidemian vaatimista varotoimista.

Tutustu myös Heta-Liiton ohjeisiin

Pyydämme sinua seuraamaan tiedotusta myös Heta-Liiton sivuilta.
<https://heta-liitto.fi/heta>

Lisätietoa koronaviruksesta asukkaille ja asiakkaille löydät espoo.fi-sivuilla

- suomeksi www.espoo.fi/koronavirus
- ruotsiksi www.esbo.fi/coronaviruset
- englanniksi www.espoo.fi/coronavirus

Mikäli Sinulla on kysyttävää henkilökohtaisesta avusta Espoon kaupungin vammaispalveluilta, voit soittaa henkilökohtaisen avun sosiaaliohjaajalle numeroon 050 326 0085 arkisin.

Voit myös kysyä tai jättää soittopyynnön sähköpostitse lähettämällä viestin osoitteeseen vammaispalvelut@espoo.fi